

Список використаних джерел

1. Литовченко О. Ю. Вибір та обґрунтування стратегії антикризового управління підприємством / О. Ю. Литовченко // Бізнес Інформ. – 2012. – №12. – С. 308-312.
2. Зосимова Ж. С. Розробка антикризової стратегії підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.04 / Ж. С. Зосимова [Харківський національний економічний університет]. – Х., 2013. – 20 с.
3. Баранівська Х. С. Підходи до управління економічною стійкістю підприємств при застосуванні інноваційної моделі розвитку / Х. С. Баранівська // Тези доповідей III міжнар. наук.-практ. конф. «Управління інноваційним процесом в Україні: проблеми, перспективи, ризику». – Л.: Вид-во нац. ун-ту «Львів. Політехніка», 2014. – С. 33-35.
4. Мельник Ю. М. Маркетинг в антикризовому менеджменті: [навч. посібник] / Ю. М. Мельник, О. О. Міцура. – Суми: Сумський державний університет, 2014. – 116 с.
5. Хандій О. О. Антикризові інструменти управління підприємством: практичні аспекти реалізації / О. О. Хандій // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2015. – №4. – С. 186-192.

УДК 338.432

ЛИЗАНЕЦЬ А. Г.,
к.е.н., доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами,
СОВА М. С.,
магістр,
Мукачівський державний університет

ПОНЯТТЯ ТА СКЛАДОВІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Для успішного функціонування будь-якого підприємства вирішальне значення має наявність в його розпорядженні певної сукупності ресурсів, управляючи якими суб'єкт господарювання досягає поставлених цілей та забезпечує бажану результативність функціонування. Ефективне використання ресурсного потенціалу підприємства значною мірою залежить від уміння і правильного підходу до управління його споживанням. При цьому підприємство необхідно сприймати як систему, а не як ряд ізольованих один від одного елементів. Таким чином, виникає необхідність в управлінні ресурсозбереженням на підприємстві на основі системного підходу.

Дослідженням проблем ресурсозбереження займалися ряд зарубіжних та вітчизняних вчених. Проте, враховуючи сучасні тенденції розвитку економіки та постійну потребу в

інтенсифікації використання ресурсів при одночасному забезпеченні їх економії, дане питання залишається актуальним і потребує подальшого дослідження.

Ресурсозбереження – це один із важливих напрямів підвищення ефективності функціонування підприємства. У загальному розумінні це наукова, виробнича, організаційна, комерційна та інші види діяльності підприємства, спрямовані на раціональне, комплексне використання й економне споживання всіх видів ресурсів.

В основі застосування ресурсозбереження лежать економічні чинники. По-перше, розширюючи межі задоволення соціально-економічних потреб у межах існуючих ринкових відносин, воно значною мірою дає змогу подолати проблему обмеженості ресурсів. По-друге, усуваючи необхідність у первинних стадіях отримання (відновлення) ресурсу, процес його економії фактично є найбільше ефективним засобом здійснення ресурсозберігаючої політики [1].

Згідно ДСТУ 3051-95 ресурсозбереження – це «діяльність (організаційна, економічна, технічна, наукова, практична, інформаційна), методи, процеси, комплекс організаційно-технічних заходів, що супроводжують всі стадії життєвого циклу об'єктів і спрямованих на раціональне використання та економне витрачання ресурсів» [2].

Сотник І. М. доповнює дане визначення, акцентуючи увагу на тому факті, що ресурсозбереження як комплекс організаційно-технічних заходів, які супроводжують усі стадії життєвого циклу об'єктів, «спрямоване на забезпечення мінімальної витрати речовини та енергії на цих стадіях у розрахунку на одиницю кінцевого продукту, виходячи з існуючого рівня розвитку техніки і технології та з найменшим, впливом на людину і природні системи» [3]. Логічним з боку науковця є звернення уваги на залежність управління ресурсозбереженням від рівня організації виробництва та застосовуваної техніки і технології.

З точки зору деяких науковців, ресурсозбереження – це процес забезпечення зростання корисних результатів при відносній стабільності матеріальних витрат. З огляду на це, основним завданням ресурсозбереження є економія матеріальних ресурсів. Економити матеріальні ресурси можна по-різному: можна їх менше витратити (для цього встановлюють норми), а можна впроваджувати нові технології [4]. Однак погоджуємось з думкою, що таке трактування поняття «ресурсозбереження» не зовсім вірне, оскільки економія ресурсів – це лише складова частина ресурсозбереження, яка означає зменшення їх споживання в процесі виробництва шляхом зменшення їх витрат на одиницю продукції або збільшення корисного виходу продукції. З іншого боку ресурсозбереження є набагато ширшим поняттям, ніж економне управління матеріальними процесами. В сучасних умовах проблема ресурсозбереження є актуальною для всіх видів ресурсів, задіяних у процесі функціонування

підприємства. Мова йде як про матеріальні, так і про фінансові, інформаційні, трудові, технічні ресурси.

Сутність ресурсозбереження, з позиції системного підходу, у ринкових умовах полягає насамперед у науковому обґрунтуванні цілей, стратегій, заходів і ресурсів, які при обмежуючих умовах зовнішнього та внутрішнього середовища, мають забезпечити підприємству досягнення результатів, що сприятимуть його безперервному функціонуванню та подальшому розвитку, а також раціональне використання наявних ресурсів підприємства. Забезпечення збалансованості складної за змістом діяльності підприємства з управління ресурсозбереженням зумовлює необхідність створення відповідної системи, яка здатна вирішувати задачі, пов'язані з подоланням невизначеності шляхів і результатів ресурсозбереження. Система управління ресурсозбереженням складається з певного комплексу підсистем, які у комплексі мають повністю охоплювати усі елементи та усі аспекти функціонування об'єкту ресурсозбереження (підприємства, підрозділу, продукту тощо). Стосовно управління ресурсозбереженням на підприємстві необхідно враховувати безпосередньо ресурсні можливості підприємства, які стосуються усіх видів ресурсів.

Формування ефективної системи управління ресурсозбереженням на підприємстві передбачає запровадження сукупності заходів, які б забезпечували баланс між кінцевими результатами праці, зростанням продуктивності, раціональним використанням ресурсів і збільшення обсягів виробленої продукції (виконаних робіт, наданих послуг).

Пріоритетними напрямками в проведенні активної ресурсозберігаючої політики на підприємствах в умовах ресурсних обмежень повинні стати:

- підвищення рівня відповідальності та якості контролю за раціональним використанням всіх видів ресурсів підприємства;
- здійснення технічного та технологічного переоснащення операційної системи, яке б забезпечило орієнтацію на зниження собівартості продукту (продукції, робіт, послуг), на якому спеціалізується підприємство;
- впровадження безвідходних або маловідходних технологій, застосування повторного використання сировини, використання відходів від основної операційної діяльності;
- застосування сучасних перспективних засобів виробництва (предметів і засобів праці), які відповідають вимогам ресурсозберігаючої політики;
- удосконалення кадрової політики у напрямку стимулювання високого рівня якості та продуктивності праці, зниження відсотку браку з вини працівника;

- впровадження енергозберігаючих технологій, які б дозволили заощаджувати енергоносії як на виробничі, так і на комунальні потреби (опалення, освітлення тощо);
- формування системи періодичного ресурсоаудиту, спрямованого на діагностику раціональності витрат різних видів ресурсів за ряд періодів на даному підприємстві, а також порівняно з аналогічними підприємствами;
- стимулювання розробки та впровадження інноваційних ресурсозберігаючих проектів і заходів.

Таким чином, формування раціональної системи управління ресурсозбереженням на підприємстві в умовах ресурсних обмежень є передумовою успішного протистояння у конкурентній боротьбі, запорукою отримання бажаних економічних результатів діяльності.

Список використаних джерел

1. Мельник Н. В. Оцінка ефективності ресурсозбереження на рівні підприємства / Н. В. Мельник // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2011. – Вип. 4 (56). – Сер.: Економіка. – С. 187-192.
2. ДСТУ 3051-95 (ГОСТ 30166-95) Ресурсозбереження. Основні положення. Чинний від 1997.01.01. – К.: ДержстандартУкраїни, 1996. – С. 15.
3. Сотник І. М. Еколого-економічні механізми мотивації ресурсозбереження: монографія / І. М. Сотник. – Суми: ВВП «Мрія» ТОВ, 2008. – 230 с.
4. Апарашина О. І. Методологічні підходи до трактування поняття «ресурсозбереження» / О. І. Апарашина // Теоретичні та практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2011. – Т. 1. – С. 112-120.

УДК 332

ЛІБА Н. С.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ ПОЧАТКОВИХ ПЕРЕДУМОВ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО СТАНУ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ РЕГІОНУ

Оцінювання поточного стану має ґрунтуватися на узагальненій оцінці ефективності діяльності цілісної системи промислового комплексу регіону, дослідженні ефективності за окремими його елементами та визначенні впливу окремих чинників на оціночні показники. Застосування комплексного підходу щодо оцінювання дозволяє не тільки визначити кількісні параметри розвитку промислового комплексу, а й запропонувати заходи спрямовані на підвищення рівня його ефективності.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>